

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI VAZIRLIGI
BUXORO DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI
JISMONIY MADANIYAT FAKULTETI

“INSON KAPITALINI RIVOJLANTIRISHDA JISMONIY
TARBIYA VA SPORTNING ZAMONAVIY
TENDENSIYASI”

«СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ ФИЗИЧЕСКОГО
ВОСПИТАНИЯ И СПОРТА В РАЗВИТИИ
ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА»

“MODERN TRENDS IN PHYSICAL EDUCATION AND
SPORTS IN THE DEVELOPMENT OF HUMAN CAPITAL”

XALQARO ILMIY-AMALIY KONFERENSIYA
MATERIALLARI TO'PLAMI

2025-yil, 22-noyabr

ANJUMAN DASTURIY QO'MITASI

1.	B.B. Ma'murov	– Buxoro davlat pedagogika instituti rektori, rais;
2.	Z.M. Muqimov	– Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektor, rais muovini;
3.	G.R. Akramova	– Ilmiy – tadqiqotlar, innovatsiyalar va ilmiy pedagogik kadrlar tayyorlash bo'limi boshlig'i, a'zo;
4.	A.R.Nurullayev	– Jismoniy madaniyat fakulteti dekani, a'zo;
6.	M.B.Ibragimov	– “Jismoniy tarbiya va sport” kafedrası mudiri, a'zo;
7.	L.A.Azimov	– “Jismoniy madaniyat nazariyasi va metodikasi” kafedrası mudiri, a'zo;
8.	A.K.Ibragimov	– “Jismoniy tarbiya va sport” kafedrası professori, a'zo;
9.	F.B.Muzaffarova	– Yoshlar masalalari va ma'naviy-ma'rifiy ishlar bo'yicha dekan muovini, a'zo;
10.	B.B.Sadullayev	– “Jismoniy tarbiya va sport” kafedrası dotsenti, a'zo;
11.	M.M.Turayev	– “Jismoniy madaniyat nazariyasi va uslubiyoti” kafedrası dotsenti, a'zo;
12.	N.M.Muxitdinova	– “Jismoniy madaniyat nazariyasi va metodikasi” kafedrası dotsenti p.f.f.d.(PhD), a'zo;
13.	M.E.Sattorov	– “Jismoniy madaniyat nazariyasi va metodikasi” kafedrası o'qituvchisi p.f.f.d.(PhD), a'zo;
14.	Ya.Z.Fayziyev	– “Jismoniy tarbiya va sport” kafedrası dotsenti, kotib;

ILMIY ANJUMANNING TASHKILIY QO'MITASI

1.	M.M. Bafayev	– O'quv ishlari bo'yicha prorektor, rais;
2.	M.L. Umedjanova	– Yoshlar masalalari va ma'naviy-ma'rifiy ishlar bo'yicha birinchi prorektor, rais muovini;
3.	A.R.Nurullayev	– Jismoniy madaniyat fakulteti dekani, a'zo;
4.	M.B.Ibragimov	– “Jismoniy tarbiya va sport” kafedrası mudiri, a'zo;
5.	L.A.Azimov	– “Jismoniy madaniyat nazariyasi va metodikasi” kafedrası mudiri, a'zo;
6.	F.B.Muzaffarova	– Yoshlar masalalari va ma'naviy-ma'rifiy ishlar bo'yicha dekan muovini, a'zo;
7.	M.I.Toshev	– O'quv ishlar bo'yicha dekan muovini, a'zo;
8.	Ya.Z.Fayziyev	– “Jismoniy tarbiya va sport” kafedrası dotsenti, a'zo;
9.	N.R.Sobirova	– “Jismoniy tarbiya va sport” kafedrası dotsenti, a'zo;
10.	H.E.Nazarova	– “Jismoniy madaniyat nazariyasi va metodikasi” kafedrası katta o'qituvchisi, a'zo;
11.	Г.М.Акрамова	– “Jismoniy madaniyat nazariyasi va metodikasi” kafedrası katta o'qituvchisi, a'zo;
12.	S. S. Narzullayev	– “Jismoniy tarbiya va sport” kafedrası o'qituvchisi, a'zo;
13.	U.R.Haydarov	– “Jismoniy tarbiya va sport” kafedrası o'qituvchisi, a'zo;
14.	G'.K.Saidov	– “Jismoniy madaniyat nazariyasi va metodikasi” kafedrası o'qituvchisi, a'zo;
15.	Z.X.Usmonov	– “Jismoniy madaniyat nazariyasi va metodikasi” kafedrası o'qituvchisi, a'zo;

2-SHO'BA: MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI
TIZIMIDA ZAMONAVIY JISMONIY TARBIYA VA
SPORTNI TASHKIL ETISH: MUAMMO VA
YECHIMLARI.

JISMONIY TARBIYA VA SPORT MASHG'ULOTLARI JARAYONIDA BOLALARNI HARAKAT FAOLIYATIGA O'RGATISH USULLARI

A.R.Nurullayev

Buxoro davlat pedagogika instituti

Jismoniy madaniyat fakulteti

dekani p.f.f.d., (PhD) professor

Xamidov Nozimbek Nasriddin o'g'li

Buxoro psixologiya va xorijiy tillar instituti

Jismoniy madaniyat ta'lim yo'nalishi 1-kurs magistri

Maqolada jismoniy tarbiya jarayonida bolalarni harakat faoliyatiga o'rgatishning metodik usullari va bolalarni harakat faoliyatiga o'rgatishda qo'llaniladigan metodik usullar haqida fikr yuritilgan.

Tayanch tushunchalar: Jismoniy tarbiya, ta'lim, tarbiya, metod, bola, mashg'ulot, harakat, usul.

В статье рассматриваются методические приемы обучения детей физической активности в процессе физического воспитания и методические приемы, применяемые при обучении детей физической активности.

Ключевые слова: Физическое воспитание, образование, воспитание, метод, ребенок, упражнения, движение, метод.

The article discusses the methodological methods of teaching children physical activity in the process of physical education and the methodological methods used in teaching children physical activity.

Key words: Physical education, education, upbringing, method, child, exercise, movement, method.

Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari jarayonida bolalarni harakat faoliyatiga o'rgatish jarayonida metodik usullar har bir alohida holatda harakat materialining vazifalari va mazmuni, uni o'quvchilar tomonidan o'zlashtirish darajasi, ularning umumiy rivojlanishi, jismoniy holati, har bir bolaning yosh va tipologik xususiyatlariga ko'ra tanlanadi. Shu ma'noda ta'lim usullari bir tomondan o'quvchilar vazifalarni idrok qilayotganda barcha analizatorlarga har tomonlama ta'sir etishni, ikkinchi tomondan o'quvchining harakat vazifalarini ongli va mustaqil bajarishini ta'minlovchi turli birikmalarda kombinatsiyalanadi. O'quvchilarni harakatlarga o'rgatishda usullarning birikuvi ularning o'zaro harakati bilan belgilanadi. O'qituvchi tomonidan ko'proq ko'rgazmali metodga oid usullarning qo'llanilishi, masalan harakat namunasini ta'limning barcha bosqichlarida va turli yosh gruppalarida (bu ba'zi praktikada uchrab turadi) ko'rsatish mashqlarni o'quvchilar tomonidan mexanik tarzda, tushunmasdan taqlidan bajarishga olib kelishi mumkin.

Bunday holda ko'proq o'quvchining idrok organlariga ta'sir etish uning idrokini boyitadi, ayni paytda zarur aqliy jarayonni susaytiradi, muayyan mashqning barcha elementlarini mantiqiy izchillikda ongli tarzda eslab qolishga yordam bermaydi, ba'zan o'quvchini keyinchalik mashqni ixtiyoriy bajarish imkoniyatidan mahrum etadi. Biroq o'quvchining yosh imkoniyatlarini hisobga olmagan holda ko'proq faqat og'zaki usuldan foydalanish ham uni harakatlarni obrazli idrok

MUNDARIJA

1-SHO'BA: INSON KAPITALINI RIVOJLANTIRISHDA JISMONIY TARBIYA VA SPORTNING ZAMONAVIY TENDENSIYASI.....	4
JISMONIY TARBIYA VA SPORT - SOG'LOM AVLOD TARBIYASINING OMILLARIDAN BIRI, Ma'murov Baxodir Baxshullaevich.	5
ОТ ОБЯЗАТЕЛЬНЫХ ЗАНЯТИЙ К ОСОЗНАННОМУ ВЫБОРУ: НОВАЯ ФИЛОСОФИЯ ФИЗИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ В ВУЗЕ., Бобокулова Маржона Алишеровна, Тураев Махмуд Мухамедович.....	8
SPORT SOHASI MUTAXASSISLARINI TAYYORLASHDA KOMPETENSIYAVIY YONDASHUVNING ILMIY ASOSLARI. Jo'rayeva Zarifa Oltinboy qizi, Baxromova Ra'no Rustamovna	11
7-10 YOSHLI BADMINTONCHI BOLALARGA HARAKAT TEXNIKASINI O'RGATISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI. Ma'murov Bahrom Baxshullayevich.....	15
TALABALARDA ILMIY IZLANISH FAOLIYATINING STRESS OMILLARINI ANIQLASH V,A KAMAYTIRISH MEKANIZMLARI. Latipov Rahmon Ravshanovich, Jumayeva Marjona Namoz qizi	19
TALABALARDA ILMIY IZLANISH KO'NIKMALARINI RIVOJLANTIRISHDA SUN'IY INTELLEKT VOSITALARINING TA'SIRI. Latipov Rahmon Ravshanovich, Murodov Nozim Maxmud o'g'li	25
СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ ФИЗИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ И СПОРТА В РАЗВИТИИ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА. Муминова Сабина Рахматовна, Тураев Махмуд Мухамедович.....	29
ЎЗБЕКИСТОНДА ПАРАЛИМПИА ХАРАКАТИНИНГ РИВОЖЛАНИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ. Узоқов Абдулхай Хошимжон ўғли, Ибрагимов Бехзод Бахтиёрович.....	32
МАКТАБ ТА'ЛИМ ТИЗИМИДА JISMONIY TARBIYA DARSLARINI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI. Mansurov Sherzod Shuxratovich, Xamidov Nozimbek Nasriddin o'g'li	34
SPORT TRENERI FAOLIYATIDA SPORT TANLOVINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI. Mamadiyeva Hulkarbonu.	38
УСОВЕРШЕНСТВОВАТЬ РАЗЛИЧИЯ В СКОРОСТИ БЕГА В ЭЛИТЕ ГИМНАСТЫ. Садуллаев Азимжон Баходирович, Нишанбаев Бекдиёр Саъдулла угли.....	41
2-SHO'BA: МАКТАБГАЧА ВА МАКТАБ ТА'ЛИМИ ТИЗИМИДА ZAMONAVIY JISMONIY TARBIYA VA SPORTNI TASHKIL ETISH: MUAMMO VA YECHIMLARI.....	47
JISMONIY TARBIYA VA SPORT MASHG'ULOTLARI JARAYONIDA BOLALARNI	48

HARAKAT FAOLIYATIGA O'RGATISH USULLARI. A.R.Nurullayev, Xamidov Nozimbek Nasriddin o'g'li.....	
BO'LAJAK MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTI TARBIYACHILARIDA PEDAGOGIK EMPATIYANI SHAKLLANTIRISHNING PSIXOLOGIK ASOSLARI. A.Sh.Azimova.....	50
BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARIDA IJODIY TAFAKKURNI SHAKLLANTIRISHDA 4K NING ROLI. Sharopova Mohinur Bobirovna	53
BOSHLANG'ICH SINFLARDA JISMONIY TARBIYA FANINI O'QITISHNING AHAMIYATI. Aminov Akobir Azimovich, Sunnatov Xushnud Umedjon o'g'li	56
JISMONIY TARBIYA DARSLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISH USULLARINING O'ZIGA XOSLIGI. Aminov Akobir Azimovich.....	58
BO'LAJAK MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTI TARBIYACHILARIDA PEDAGOGIK EMPATIYANI SHAKLLANTIRISH. A.Sh.Azimova	61
YOSH SPORTCHILARNI TAYYORLASHNING NOAN'ANAVIY VOSITA VA USLUBLARI. Ibragimov Alisher Karomatovich, Aslonov Madiyor Abbosovich	63
РОЛЬ СЕМЬИ И ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СРЕДЫ В ФОРМИРОВАНИИ КУЛЬТУРЫ ЗДОРОВЬЯ У ПОДРАСТАЮЩЕГО ПОКОЛЕНИЯ. Каюмова Анелия Ильнуровна, Джураева Махасту Зокур кизи.....	66
3-6 YOSHLI BOLALARDA JISMONIY FAZILATLARNI O'YINLI METODLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH. Mardonova Xonzoda Ulugbek Qizi, Saidov G'olibjon Komilovich.....	68
1-12 YOSHLI YENGIL ATLETIKACHILARNI TEXNIK TAYYORLASHDA MASHG'ULOT REJASINI TAKOMILLASHTIRISH. Qurbanov Hakim Haydarqulovich.....	71
DEVELOPMENT OF STRENGTH AND PHYSICAL QUALITIES IN PRIMARY SCHOOL STUDENTS THROUGH PHYSICAL EXERCISES. Usmonov Zufar Khusanugli.....	73
ВЛИЯНИЕ ФИЗИЧЕСКОЙ АКТИВНОСТИ НА ФУНКЦИОНАЛЬНОЕ СОСТОЯНИЕ ОРГАНИЗМА ПОДРОСТКОВ. Наимова Мафтунабону Файзулложоновна, Алиева Севда Исламовна.....	76
9-10 YASHAR QOBILIYATLI BOLALARNI FUTBOLDA TANLAB OLISH METODIKASI. Baymuradov Radjab Sayfitdinovich.....	80
MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA HARAKATLI O'YINLARNI O'TKAZISH METODIKASI. Baymuradov Radjab Sayfitdinovich.....	86
АМАЛИЙ ГИМНАСТИКА МАШҒУЛОТЛАРИ ОРҚАЛИ КИЧИК СИНФЛАРДА ЖИСМОНИЙ СИФАТЛАРНИ РИВОЖЛАНТИРИШ САМАРАДОРЛИГИ. Саидов И.И, О.Ш.Мирзақулов.....	92
ЎҚУВЧИЛАРДА ЖИСМОНИЙ ҲАРАКАТ, МАЛАКА ВА КЎНИКМАЛАРНИ ШАКЛАНТИРИШ ТАЛАБЛАР. Саидов И.И.....	95
HARAKATLI O'YINLARNING MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALAR JISMONIY XUSUSIYATLARI RIVOJLANISHIGA TA'SIRI. Sadullayev Baxodir Baxtiyorovich, Ismoilov Abrorbek Bahrom o'g'li.....	98

ВОСПИТАНИЕ ДВИГАТЕЛЬНЫХ НАВЫКОВ У ШКОЛЬНИКОВ Матназаров Уктам Латипович.....	102
MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARDA JISMONIY SIFATLARNI RIVOJLANTIRISHDA SOG'LOMLASHTIRUVCHI O'YINLARNING ROLI. Saidova Zarnigor Urokovna, Muxitdinova Nigora Mexriddinovna.....	105
ВЛИЯНИЕ ФИЗИЧЕСКОЙ АКТИВНОСТИ НА ФУНКЦИОНАЛЬНОЕ СОСТОЯНИЕ ОРГАНИЗМА ПОДРОСТКОВ Наимова Мафтунабону Файзулложоновна, Абдуллаева Назокат Эркиновна.....	109
11-12 YOSHLI VOLEYBOLCHILARNI TAYYORLASHDA JISMONIY SIFATLAR VA HARAKATLI O'YINLARNING O'RNI. Baymuradov Radjab Sayfitdinovich, Bozorova To'maris.....	112
YOSH BASKETBOLCHILARNING UMUMIY VA MAXSUS JISMONIY SIFATLARINI RIVOJLANTIRISHDA HARAKATLI O'YINLARNING O'RNI. Baymuradov Radjab Sayfitdinovich, Jo'raqulova Dinara.....	118
SPORT TADBIRLARIDA O'QUVCHILAR SALOMATLIGINI YAXSHILASH UCHUN QO'LLANILADIGAN O'YINLAR MAZMUN VA MOHIYATI. Ya. Z. Fayziyev.....	123
МЕТОДЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ СПОРТИВНО-ОЗДОРОВИТЕЛЬНОГО ТУРИЗМА СТУДЕНТАМИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ. Мура́тов Джахонгир Джураевич.....	131
РОЛЬ СТУДЕНТОВ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ В СПОРТИВНО-ОЗДОРОВИТЕЛЬНОМ ТУРИЗМЕ. Мура́тов Джахонгир Джураевич.....	134
ПРОЯВЛЕНИЕ ИНДИВИДУАЛЬНЫХ ОСОБЕННОСТЕЙ МЛАДШЕГО ШКОЛЬНИКА. Ф.Х.Хусенова, Я. З. Файзиев.....	136
BADMINTON SPORT TURI MASHG'ULOTLARIDA 7-10 YOSHLI BOLALARDA HARAKAT TEXNIKASINI RIVOJLANTIRISH ORQALI SALOMATLIK MADANIYATINI SHAKLLANTIRISH. Ma'murov Baxrom Baxshulloyevich.....	143
BO'LAJAK MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTI TARBIYACHILARIDA PEDAGOGIK EMPATIYANI SHAKLLANTIRISHNING PSIXOLOGIK ASOSLARI. A.Sh.Azimova.....	145
TO'P BILAN MASHG'ULOTLAR ORQALI KICHIK YOSHDAGI O'QUVCHILARNING MOTORIK FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISH. Rahimboyev Rustamjon Abdurahmon o'g'li.....	148
TO'P BILAN O'YNASH JARAYONIDA O'QUVCHILARNING CHAQQONLIK VA MUVOZANATINI RIVOJLANTIRISH TEXNOLOGIYASI Rahimboyev Rustamjon Abdurahmon o'g'li.....	150
3-SHO'BA: OLIY TA'LIM TIZMIDA JISMONIY TARBIYA ORQALI SOG'LOM TURMUSH TARZINI TASHKIL ETISH.....	155
SALOMATLIK - JISMONIY BARKAMOLLIKNING ASOSI. Umedjanova Malika Lukmanovna.....	156
YENGIL ATLETIKACHILAR MASHG'ULOTLARI JARAYONIDA CHIDAMLILIKKA TAVSIF VA UNI RIVOJLANTIRISH USULLARI Ro'ziqulov Bunyodbek Baxtiyor o'g'li.....	158

JISMONIY MASHQLARNING SALOMATLIKNI TA'MINLASH VA MUSTAHKAMLASHDAGI O'RNI. Nurullayev Abdurashid Ro'zimboyevich.....	161
JISMONIY TARBIYA TIZIMIDA SOG'LOM TURMUSH TARZINI RIVOJLANTIRISH. Jaqsimuratov Alpamis Bayram ulli.....	163
IMKONIYATI CHEKLANGAN TALABALARNING JISMONIY MASHG'ULOTLARI MAZMUNI. Raxmatov Bunyodbek Izatullayevich, Ortigova Gulnoz To'ymurodovna	166
ИНТЕГРАЦИЯ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ ПРОЦЕСС ВУЗА КАК ФАКТОР УКРЕПЛЕНИЯ ЗДОРОВЬЯ СТУДЕНТОВ. Тупаев Махмуд Мухамедович.....	169
OLIY TA'LIMDA BASKETBOL MASHG'ULOTLARINI SAMARALI TASHKIL QILISH YO'LLARI. Sabirova Nasiba Rasulovna.....	172
JISMONIY TARBIYA TIZIMIDA SOG'LOM TURMUSH TARZINI RIVOJLANTIRISHNING ZAMONAVIY USULLARI. Jaqsimuratov Alpamis Bayram ulli.....	175
VOLEYBOL O'YINI TEXNIKASIGA DASTLABKI O'RGATISH USHLUBLARI VA BOSQICHLARI. Baymuradov Radjab Sayfitdinovich, Muratova Sevinch Sultanovna	178
ORGANIZATION OF STUDENT ACTIVITIES IN PHYSICAL EDUCATION LESSONS. Abdueva Sitorabonu Savriddin qizi, Mukhsinova Marjona Alisher qizi	183
THE IMPORTANCE OF SPORTS HEALTH ACTIVITIES IN PHYSICAL EDUCATION LESSONS. Abdueva Sitorabonu Savriddin qizi, Abduhalloqova Nilufar Kholmurod qizi.....	185
FEATURES OF DETERMINING THE MORPHOFUNCTIONAL STATUS OF STUDENT HANDBALL PLAYERS. Abdueva Sitorabonu Savriddin qizi.....	187
ORGANIZATION AND CONDUCT OF ACTION GAMES WHEN CONDUCTING HANDBALL TRAINING IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS. Abdueva Sitorabonu Savriddin qizi.....	189
TALABALARDA GANDBOL MASHG'ULOTLARINI TASHKIL QILISHDA HARAKATLI O'YINLARDAN FOYDALANIB MASHG'ULOT REJASINI TUZISH. Abdueva Sitorabonu Savriddin qizi.....	191
11-13 YOSHLI GANDBOLCHILARDA TEZKORLIK KUCHINI RIVOJLANTIRISH VOSITALARI VA USULLARI. G'afurov Nodir Muxitdinovich.....	195
SPORTCHILARDA CHAQQONLIKNI TARBIYALASHNING SAMARALI USULLARI. Ibragimov Alisher Karomatovich, Amonov Erkin Rustamovich.....	199
BASIC RULES OF THE YOUNG ATHLETES' TRAINING MANAGEMENT SYSTEM. Kurbanov Hakim Haydarkulovich.....	203
OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA SPORT TO'GARAKLARI FAOLYATINI SAMARALI TASHKIL ETISH YO'LLARI. (Dzyudo kurashi misolida). Azimov Laziz Axrorovich.....	206
JISMONIY SIFATLARNI RIVOJLANTIRISHDA HARAKATLI O'YINLARNING O'RNI. Turkmenov Farrux Nuritdinovich.....	211
KURASHNING YOSH AVLOD UCHUN AHAMIYATI: TARBIYA, JISMONIY VA RUHIY RIVOJLANISHDAGI ROLI. Ustoyev Abdurazzoq Qurbonovich.....	213